

Latvijas Pašvaldību
savienība

Publiskās teritorijas apgaismojumu iepirkumu veiksmīgas organizēšanas nosacījumi

Saīsinājumi

ES- Eiropas Savienība

EKII – Emisijas kvotu izsolīšanas instruments

SEG - siltumnīcefekta gāzu

AER - atjaunojamos energoresursus

CO₂ - oglekļa dioksīda

MK – Ministru kabinets

PI – publiskais iepirkums

ZPI – zaļais publiskais iepirkums

IUB – Iepirkumu uzraudzības birojs

Semināra satura programma

1. Vispārīgi par EKII un 7.kārtas noteikumiem
2. Novērojumi par PI procedūru norisi un biežāk pieļautās kļūdas (ielu apgaismojuma PI)
3. IUB atziņas
4. Ieteikumi (vadlīnijas) prasību
5. Labās prakses piemērs

EKII mērķis

veicināt globālo klimata pārmaiņu novēršanu, pielāgošanos klimata pārmaiņu radītajām sekām un sekmēt SEG emisiju samazināšanu

- ēku energoefektivitātes uzlabošana
- tehnoloģijas, kurās izmanto AER attīstīšanu un ieviešanu
- integrēti risinājumi SEG emisiju samazināšanai

EKII regulējums

- EK 12.11.2010. Regula (ES) Nr.1031/2010 *par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu izsoļu laika grafiku, administrēšanu un citiem aspektiem* saskaņā ar EPP Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu SEG emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā.
- Likums „Par piesārņojumu”
- 25.09.2012. MK noteikumi Nr.657 „Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas kārtība”, kuros noteikta Latvijai piešķirto EUA izsolīšanas kārtība

Likums "Par pašvaldībām" 15 2) -> Pašvaldību likums 4 (1) 2)

gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana)

gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (**publiskai lietošanai paredzēto** teritoriju apgaismošana un uzturēšana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana), **kā arī noteikt teritoriju un būvju uzturēšanas prasības, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu**

EKII 7.kārta – mērķis un nosacījumi

- SEG samazināšana un energoefektivitātes uzlabošana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā, izmantojot tādas tehnoloģijas un videi draudzīgus paņēmienus, kas ļauj samazināt esošo elektroenerģijas patēriņu
- 14.06.2022. MK noteikumi Nr. 454 “Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā" nolikums” (MK 454)

EKII 7.kārta - nosacījumi

- Pieejamais finansējums: 10 000 000 EUR
- Finansējuma saņēmēji:
 - pašvaldība
 - pašvaldības iestāde
 - vai pašvaldības kapitālsabiedrība
- Publiskā teritorija: ceļi, ielas, veloceļi, laukumi, parki, skvēri un citas publiskai lietošanai paredzētas teritorijas
- Īstenošana: 24 mēn.+ 5 gadu monitorings
- SEG emisiju samazinājuma efektivitātes rādītājs raksturo CO₂ emisiju samazinājumu: **nedrīkst būt mazāks par 0,10 kg CO₂/euro gadā**
- Aprēķina pēc MK 454 1.pielikuma

EKII 7.kārta – ierobežojošie nosacījumi

Ierobežojumi:

- ne vairāk kā 3 projekti par attiecīgās administratīvās teritorijas dažādām apdzīvotām vietām
- 1 projektam: 100 tk EUR - 500 tk EUR
- 70 % atbalsta intensitāte
- bilancē ir apgaismojuma infrastruktūra
- nav attiecināmi izslēgšanas noteikumi

EKII 7.kārta – atbalstāmās aktivitātes

- esošo gaismekļu vai to sastāvdaļu demontāža vai nomaiņa
- jaunu energoefektīvu gaismekļu iegāde un uzstādīšana
- gaismekļu apgaismojuma līmeņa regulēšanas ierīču un aizsardzības automātikas ierīču (ar B vai C raksturlīkni) iegāde un uzstādīšana
- pievada iegāde un uzstādīšana posmā no aizsardzības automātikas ierīces līdz gaismeklim (līdz 15 m)
- esošās apgaismojuma sistēmas elementu nomaiņa vai pārbūve
- apgaismojuma infrastruktūras pieslēgšana pie centralizētās vadības sistēmas
- AER izmantojošu tehnoloģiju iegāde un uzstādīšana elektroenerģijas ražošanai gaismekļiem

EKII 7.kārta – attiecināmo izmaksu ierobežojumi

- demontāžas darbi nedrīkst pārsniegt 7% no kopējām attiecināmajām izmaksām (KAI)
- montāžas darbi kopā nedrīkst pārsniegt 10% no KAI
- apgaismojuma līmeņa regulēšanas ierīces, aizsardzības automātikas ierīces un pievada iegāde nedrīkst pārsniegt 25% no KAI
- AER iekārtu iegādes izmaksu pozīcijai piemēro nosacījumu, ka vismaz 80% no gadā saražotās elektroenerģijas izmanto apgaismojuma infrastruktūras pašpatēriņa vajadzībām

EKII – nosacījumi iegādēm

MK 454 56.punkts

- Finansējuma saņēmējs izvēlas preču piegādātājus vai pakalpojuma sniedzējus saskaņā ar normatīvajiem aktiem publisko iepirkumu jomā, īstenojot atklātu, pārredzamu, nediskriminējošu un konkurenci nodrošinošu procedūru
 - PIL vai SPIL (MK noteikumi 107 vai 187)
 - 20.06.2017. MK noteikumi nr.353 «Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība»
- Pieteikuma 2.6. un 2.7. – Projektu aktivitāšu īstenošanai plānotie iepirkumi; Galveno iekārtu specifikācijas raksturojums

Novērojumi no pašreizējās prakses

PI– publisku teritoriju apgaismojums

- 2022.- 2023.gadā izsludināti 30+ iepirkumi par pašvaldību teritoriju apgaismojuma renovāciju, modernizāciju vai nomaiņu uz LED gaismekļiem
- Līdz šim, veiksmīgi noslēgušies jeb noslēgti līgumi ir 3 gadījumos (RG, VKP, DNP)
- Procesā ir 10 iepirkuma procedūras, pārējās ir pārtrauktas bez rezultāta
- Sūdzības tiek iesniegtas neatkarīgi no tā, kādā veidā Pasūtītājs vēlas iegādāties gaismekļus – EKII ietvaros, no budžeta līdzekļiem, ar ESCO investīciju modeli, u.c.

Piemērs: LED gaismekļu piegāde (DNP 2022/50K)

- Iepirkuma process: > **5 mēn**
- Iepirkums izsludināts: 08/09/2022
- Pied.iesn. termiņš: 01/03/2023
- Nolikums grozīts un papildināts: **13 reizes**
- Līdz šim iesniegtas **5 sūdzības IUB**
- Statuss: **Piedāvājumu (8) vērtēšana**

31/10/2022 DNP 2022/50K	Sūdzība	LED gaismekļu piegāde Dobeles novada pašvaldības vajadzībām Sūdzības iesniedzējs: SIA Pedrobeat Lighting Company Statuss: Lēmums ir pieņemts Lēmums: Atļaut slēgt līgumu Lēmuma teksts: Lēmuma publicēšanas datums: 24/11/2022
20/10/2022 DNP 2022/50K	Sūdzība	LED gaismekļu piegāde Dobeles novada pašvaldības vajadzībām
29/09/2022 DNP 2022/50K	Sūdzība	LED gaismekļu piegāde Dobeles novada pašvaldības vajadzībām Sūdzības iesniedzējs: SIA ADDO Energy Statuss: Lēmums vēl nav pieņemts
	Sūdzība	LED gaismekļu piegāde Dobeles novada pašvaldības vajadzībām Sūdzības iesniedzējs: SIA Electro Statuss: Lēmums vēl nav pieņemts
	Sūdzība	LED gaismekļu piegāde Dobeles novada pašvaldības vajadzībām Sūdzības iesniedzējs: SIA Livarts

Dokumenti (aktualizē)			
Dokumenta veids	Numurs	Datums	Nosaukums
Komisijas atbilde		20.01.2023 14:55	Komisijas skaidrojumi 20.01.2023 ↓
Komisijas atbilde		13.01.2023 10:35	Komisijas skaidrojumi 13.01.2023 ↓
Komisijas atbilde		05.01.2023 13:51	Komisijas skaidrojumi 05.01.2023 ↓
Komisijas atbilde		03.01.2023 08:56	Komisijas skaidrojumi 02.01.2023 ↓
Komisijas atbilde		05.12.2022 11:30	Komisijas skaidrojumi 05.12.2022 ↓
Komisijas atbilde		01.11.2022 13:28	Komisijas skaidrojumi 01.11.2022 ↓
Komisijas atbilde		27.10.2022 16:08	Komisijas skaidrojumi 27.10.2022 ↓
Komisijas atbilde		21.10.2022 08:45	Komisijas skaidrojumi 20.10.2022 ↓
Komisijas atbilde		18.10.2022 11:34	Komisijas skaidrojumi 18.10.2022 ↓
Komisijas atbilde		12.10.2022 10:47	Komisijas skaidrojumi 12.10.2022 ↓
Komisijas atbilde		04.10.2022 16:48	Komisijas skaidrojumi 04.10.2022 ↓
Komisijas atbilde		30.09.2022 15:18	Komisijas skaidrojumi 30.09.2022 ↓
Komisijas atbilde		26.09.2022 14:56	Komisijas skaidrojumi 26.09.2022 ↓
Iepirkuma dokuments		02.01.2023 16:33	Nolikums ar 02.01.2023 groz. ↓
Iepirkuma dokuments		28.11.2022 16:14	Nolikums ar 28.11.2022. grozījumiem (iesniegšanas termiņa pagarinājums) ↓
Iepirkuma dokuments		27.10.2022 17:14	Nolikums ar 27.10.2022 groz. ↓
Iepirkuma dokuments		10.10.2022 09:01	Nolikums ar 04.10.2022. grozījumiem ↓
Iepirkuma dokuments		08.09.2022 16:09	Līguma projekts ↓
Iepirkuma dokuments		08.09.2022 16:09	Nolikums ↓
Iepirkuma dokuments		02.01.2023 16:33	Iepirkuma priekšmeta 1 daļas prasības, 7. versija ↓

wholesale
s, car
ships

ntial
ngs
50%

Piemērs: SEG emisiju samazināšana (LVP 2022/145-147)

- Iepirkuma process: > 7 mēnešus
- Iepirkums izsludināts: 24/09/2022
- Pied.iesn. termiņš: 22/03/2023
- Nolikums grozīts un papildināts: 15 reizes
- Iepirkuma procesā iesniegtas: 8 sūdzības IUB
- Statuss: piedāvājumu vērtēšana

14/10/2022 LVP 2022/145	Sūdzība	Situmncefeka gāzu emisiju samazināšana Liepājas valstspilsētas pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā 1. daļa Sūdzības iesniedzējs: SIA Pedrobeat Lighting Company Statuss: Lēmums ir pieņemts Lēmums: Atļaut slēgt līgumu Lēmuma teksts: [teksts] Lēmuma publicēšana: [publicēšana]	29/11/2022 LVP 2022/147	Sūdzība	Situmncefeka gāzu emisiju samazināšana Liepājas valstspilsētas pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā 3. daļa Sūdzības iesniedzējs: SIA RCG Lighthouse Statuss: Lēmums vēl nav pieņemts Lēmums: Pieņemtais lēmums ir starplēmums Starplēmuma teksts: [teksts] Starplēmuma publicēšanas datums: 30/12/2022	Liepā (409)
14/10/2022 LVP 2022/146	Sūdzība	Situmncefeka gāzu emisiju samazināšana Liepājas valstspilsētas pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā 2. daļa Sūdzības iesniedzējs: SIA RCG Lighthouse Statuss: Lēmums vēl nav pieņemts Lēmums: Pieņemtais lēmums ir starplēmums Starplēmuma teksts: [teksts] Starplēmuma publicēšanas datums: 30/12/2022	29/11/2022 LVP 2022/145	Sūdzība	Situmncefeka gāzu emisiju samazināšana Liepājas valstspilsētas pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā 1. daļa Sūdzības iesniedzējs: SIA RCG Lighthouse	Liepā (409)

Dokumenta veids	Numurs	Datums	Nosaukums
Komisijas atbilde		04.01.2023 16:08	Papildināts (04.01.2023) [link]
Komisijas atbilde		20.12.2022 14:57	Papildināts (20.12.2022) [link]
Komisijas atbilde		16.11.2022 16:32	Papildināts (16.11.2022) [link]
Komisijas atbilde		11.11.2022 15:40	Papildināts (11.11.2022) [link]
Komisijas atbilde		07.11.2022 17:34	Papildināts (07.11.2022) [link]
Komisijas atbilde		26.10.2022 16:50	Papildināts (26.10.2022) [link]
Komisijas atbilde		19.10.2022 16:12	Papildināts (19.10.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		16.01.2023 17:22	Nolikums ar grozījumiem (16.01.2023) [link]
Iepirkuma dokuments		16.01.2023 17:22	Papildināts (16.01.2023) [link]
Iepirkuma dokuments		14.12.2022 15:20	Nolikuma 9 pielikums ar grozījumiem (14.12.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		14.12.2022 15:20	Nolikums ar grozījumiem (14.12.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		14.12.2022 15:20	Papildināts (14.12.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		08.12.2022 16:19	Nolikuma 9 pielikums ar grozījumiem (08.12.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		08.12.2022 16:19	Papildināts (08.12.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		01.12.2022 11:12	Līgumprojekts ar grozījumiem (01.12.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		01.12.2022 11:12	Papildināts (01.12.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		16.11.2022 16:31	Nolikuma 9 pielikums ar grozījumiem (16.11.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		16.11.2022 16:31	Nolikums ar grozījumiem (16.11.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		11.11.2022 15:38	Nolikuma 9 pielikums ar grozījumiem (11.11.2022) [link]
Iepirkuma dokuments		28.09.2022 15:59	Nolikuma 9 pielikums ar grozījumiem (28.09.2022) [link]

Piemērs: Pilna servisa apgaism. pakalpojums (ANP 2022/60)

- Iepirkuma process: > 6 mēnešus
- Iepirkums izsludināts: 05/10/2022
- Pied.iesn. termiņš: 27/03/2023
- Nolikums grozīts un papildināts: 7 reizes
- Līdz šim iesniegtas 4 sūdzības IUB
- Statuss: **Piedāvājumu vērtēšana**

01/11/2022 AND 2022/60	Sūdzība	Pilna servisa apgaismojuma pakalpojuma nodrošināšana Aizkraukles novadā Sūdzības iesniedzējs: SIA Pedrobeat Lighting Company Statuss: Lēmums ir pieņemts Lēmums: Aizliegt slēgt līgumu Lēmuma teksts: Lēmuma publicēšanas datums: 22/12/2022 Starplēmuma teksts: Starplēmuma publicēšanas datums: 02/12/2022
25/10/2021 AND 2021/24	Sūdzība	Apgaismojuma projektēšana, pārbūve un pilna servisa pakalpojuma nodrošināšana Kokneses apvienības pārvaldes teritorijā Sūdzības iesniedzējs: Plinsabiedrība VIZULO ESCO 6 Solutions

Publikācijas datums un identifikācijas numurs	Publikācijas veids	Iepirkuma priekšmets, uzvarētāji, summa	Lēmums ir pieņemts
04/01/2023 AND 2022/60	Sūdzība	Pilna servisa apgaismojuma pakalpojuma nodrošināšana Aizkraukles novadā Sūdzības iesniedzējs: SIA Idea Bits Latvia Statuss: Lēmums vēl nav pieņemts	Aizliegt slēgt līgumu Lēmuma teksts: Lēmuma publicēšanas datums: 13/12/2021
02/11/2022 AND 2022/60	Sūdzība	Pilna servisa apgaismojuma pakalpojuma nodrošināšana Aizkraukles novadā Sūdzības iesniedzējs: SIA MON Projekts Statuss: Lēmums ir pieņemts Lēmums: Aizliegt slēgt līgumu Lēmuma teksts: Lēmuma publicēšanas datums: 22/12/2022 Starplēmuma teksts: Starplēmuma publicēšanas datums: 02/12/2022	Lēmuma publicēšanas datums: 26/11/2021

Dokumenti (aktualizē)				Kārtot: jumābīe pēc dokumenta veida
Dokumenta veids	Numurs	Datums	Nosaukums	
Komisijas atbilde		18.01.2023 10:41	Atbilde uz 13.01.2023. jautājumu	
Komisijas atbilde		13.01.2023 17:04	Atbilde	
Komisijas atbilde		03.01.2023 15:24	Atbilde Nr.6	
Komisijas atbilde		13.12.2022 20:04	Par piedāvājumu u atvērtības termiņa pagarinājumu	
Komisijas atbilde		22.11.2022 15:05	Atbilde Nr.5	
Komisijas atbilde		11.11.2022 11:15	Atbilde Nr.4	
Komisijas atbilde		01.11.2022 18:24	Atbilde Nr.3	
Komisijas atbilde		01.11.2022 18:23	Atbilde Nr.2	
Komisijas atbilde		01.11.2022 18:22	Atbilde Nr.1	
Komisijas atbilde		26.10.2022 19:02	Atbilde Nr.1	
Iepirkuma dokuments		27.12.2022 16:58	NOLIKUMS AR GROZĪJUMIEM 4	
Iepirkuma dokuments		05.10.2022 16:08	Pielikums 2a - Gatavību tehniskais piedāvājums	
Iepirkuma dokuments		05.10.2022 16:08	Pielikums 2b - Ielu profil	
Iepirkuma dokuments		18.01.2023 17:51	Iepirkuma priekšmeta prasības. 7 versija	

1 - 14 no 14 ierakstiem 20 ieraksti lapā

1 1 no 1

Biežāk pieļautās kļūdas

1. ZPI prasību neievērošana
2. Iepirkumu priekšmets un CPV kodu neatbilstība
3. Iepirkumu priekšmetam neatbilstošas kvalifikācijas prasības
4. Pārmērīgas Tehniskās specifikācijas prasības

Biežāk pieļautās kļūdas

Ielu apgaismojuma aprīkojumam un tā uzstādīšanai ZPI nosaka sekojošus kritērijus un prasības:

- Gaismekļu efektivitāte (augstāka par 137 lm/W)
- Dimmēšanas iespējas
- Jaudas koeficients ($\geq 0,92$)
- Eksploatācijas laiks (100 000h (L90B10) pie 25° C)
- Gaismekļu aizsardzības klase ($\geq$ IP65)
- Uzlabota gaismekļu kvalitāte (vērtēšana)

ZPI prasības ielu apgaismojuma aprīkojumam

1. GAISMEKĻU EFEKTIVITĀTE

- Pretendents nodrošina apgaismojuma sistēmas, kurām kā gaismas avots kalpo gaismas diodes.
- Uzstādāmo apgaismes ierīču gaismekļu efektivitāte ir augstāka par 137 lm/W.

Piemēro, ja pašreizējā apgaismes ierīcē gaismas avotus vai gaismekļus aizstās un netiks veikta pārveidošana.

2. DIMMĒŠANAS IESPĒJAS

- Pretendenta piedāvātajiem gaismekļiem ir jābūt saderīgiem ar aptumšošanas funkciju. **Attiecina uz vietas apgaismojuma klasēm M1 - M5.**

ZPI prasības ielu apgaismojuma aprīkojumam

3. JAUDAS KOEFICIENTS

- Uztādāmā LED gaismekļa jaudas koeficients ir $\geq 0,92$.

4. RAŽOJUMU EKSPLUATĀCIJAS LAIKS, REZERVES DAĻAS UN GARANTIJA

- Jebkuriem gaismas avotiem, kuru pamatā ir gaismas diodes, kalpošanas laiks ir vismaz 100 000h (L90B10) pie 25°C.
- Uz LED moduļu remontu vai attiecīgu rezerves daļu nodrošināšanu, kuriem rodas pēkšņa darbības kļūme, attiecas garantija, kura ilgst piecus gadus no uzstādīšanas datuma.
- Rezerves daļām jābūt tādām pašām kā oriģinālajām daļām, taču, ja tas nav iespējams, drīkst izmantot ekvivalentam rezerves daļas, kas veic tādu pašu funkciju tādā pašā vai augstākā veikspējas līmenī.

ZPI prasības ielu apgaismojuma aprīkojumam

5. GAISMEKĻA AIZSARDZĪBAS KLAŠE

- Gaismekļiem uz M un C klases ceļiem jābūt aprīkoti ar optisko sistēmu, kuras gaismekļa aizsardzības klase ir vismaz IP65. P klases ceļu gaismekļu aizsardzības klase ir IP55 vai augstāka atkarībā no vietējiem apstākļiem.

Plānots papildināt MK 353 (jaunie punkti):

6. GAISMEKĻU FOTOMETRIJAS DATI

- Par piedāvātiem gaismekļiem pretendents iesniedz fotometrijas datus, kas iegūti, veicot gaismekļa testēšanu saskaņā ar piemērojamiem standartiem.

7. IZTURĪBA PRET PĀRSPRIEGUMU

- Gaismekļa barošanas blokam jābūt iebūvētai izturībai pret pārspriegumu (L/N) 4 kV, (L/N-PE) 6 kV, saskaņā ar piemērojamiem standartiem, ko apliecina ar barošanas bloka ražotajā tehnisko datu lapu.

MK 353 par ielu apgaismojumu

- **Ielu apgaismojums ir stacionāras apgaismes ierīces**, kas diennakts tumšajās stundās paredzētas labas redzamības nodrošināšanai sabiedriskā transporta zonās, lai veicinātu satiksmes drošību, transporta plūsmu un sabiedrības drošību. Tas ietver gājēju ceļu un veloceļu funkcionālo apgaismojumu, kā arī ielas un apdzīvotu vietu publiskā lietojumā esošu ceļu braucamās daļas apgaismojumu.
- **Uz ielu apgaismojumu var neattiecināt** tuneļu apgaismojumu, privāto autostāvvietu apgaismojumu, komerciālo vai rūpniecisko āra apgaismojumu, parku un sporta laukumu apgaismojumu vai dekoratīvās apgaismes iekārtu.
- **Prasības un kritēriji saistīti ar ielu apgaismojuma nav attiecināmi** uz stabiem, būvniecības stiprinājumiem vai cita veida balstiem un izmantojamām nostiprināšanas ierīcēm.

Pārmērīgas Tehniskās specifikācijas

Nosakot pārmērīgi detalizētas, augstas un netipiskas prasības precei/gaismeklim, ne tikai sašaurina iespējamo konkurenci, bet ierobežo savas iespējas iegūt efektīvāko risinājumu. 2 būtiskākās kļūdas (ietekme: 6-7m):

Ļoti specifiskas prasības attiecībā uz gaismekļiem un to veiktspējas parametriem:

- Gaismekļu optikas materiāli
- Elektrodrošības klases
- Barošanas bloka specifiskas prasības
- Eksploatācijas laiks
- Gaismekļu regulēšanas iespējas

Latvijas un Eiropas tirgum neierastu standartu un sertifikātu pieprasīšana

- Trieciena testi (nejaukt ar IK testu)
- Vibrācijas testi (*Vibration (sinusoidal)*)
- Konsorciju sertifikāti
- ENEC+ sertifikāti
- Standarti, ka neattiecas uz ielu gaismekļiem

Būtiskākās atziņas

Ja Pasūtītājs **vēlas realizēt iepirkumu procedūru**, tam jānodrošina atklāts nolikums un ne specifiskas tehniskās prasības

Pasūtītāja interešu aizstāvībai, nolikumā ir pieļaujami iekļaut atrunu par gaismekļu paraugu pieprasīšanu / IUB lēmums Nr. 4-1.2/22-141-2

Pasūtītājs ir tiesīgs izvirzīt prasību atsaucoties uz standartu kopumā vai konkrētu standarta daļu, piemēram, produkta veiktspēju / PIL

Pirms iepirkuma procedūras izsludināšanas, Pasūtītājam vēlams iepazīties ar grozījumiem un lēmumiem no citu pašvaldībām līdzīgām iepirkumu procedūrām

Atklāts nolikums un tehniskās specifikācijas = samērīgas kvalifikācijas prasības un tehniskā specifikācija izstrādāta vadoties pēc ZPI nosacījumiem

Nav pamatoti prasīt, lai pretendentiem būtu tīmekļvietne, kurā ir norādīti visi piedāvājumā iekļautie gaismekļu modeļi
IUB lēmums Nr. 4-1.2/257/2

Ja apgaismojuma modernizācijas rezultātā netiks veikti būvdarbi, tad izvirzīt prasību pretendentam būt reģistrētam BIS – nav pamatoti / Nr. 4-1.2/22-141/2

Pasūtītājs ir tiesīgs gūt apstiprinājumu preces atbilstībai arī no Pretendenta apliecinājuma un sertifikātiem, vai ražotāja apliecinātas tehniskās dokumentācijas
Ventspils novada pašvaldības iepirkums

Pasūtītājam nosakot izmantotos materiālus precei, ir jābūt pamatojumam un pierādījumiem konkrētās prasības izvirzīšanai
Bauskas novada pašvaldības iepirkums

Pasūtītājam pieprasot jebkādas sertifikātus, testus ir jābūt atrunai par ekvivalenci un tajā iekļaujamai informācijai
Dobele novada pašvaldības iepirkums

Ieteikumi (vadlīnijas) prasību izvirzīšanā

EKII – uzraudzības iestādes ieteikumi

- par tirgus izpētēm
- tehniskajās specifikācijās pieļaujamo robežu noteikšanu
- kvalitātes kritērijiem
 - Atbildes uz uzdotajiem jautājumiem par EKII finansēto projektu konkursu »SEG emisijas samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā« 19.punkts
- tiks vērtēti visa iepirkumu un līguma izpildes dokumentācija
 - Vadlīnijas «Attiecinās izmaksas attaisnojošie dokumenti»

EKII – nosacījumi iegādēm

MK 454 56.punkts

- Lai nodrošinātu kvalitatīvu projektu īstenošanu, tai skaitā gaismekļu piegādi un uzstādīšanu, **projektu iesniedzējiem veicot publiskos iepirkumus jāievēro ZPI principi**, ko nosaka 20.06.2017. MK noteikumi Nr.353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība”, paredzot:
 - ielu apgaismojums ir preču un pakalpojumu grupa, kurai obligāti piemērojams ZPI
 - prasības attiecībā uz projekta iesniegumā sasniedzamajiem rādītājiem (*plānoto elektroenerģijas patēriņa ietaupījumu un plānoto CO₂ emisiju samazinājumu gadā*)
 - prasības attiecībā uz gaismekļu garantiju un gaismekļu darba mūžu

Ieteikumi (1)

1. TEHNISKĀS PRASĪBAS			TEHNISKAIS PIEDĀVĀJUMS (piedāvātais gaismeklis)
1.1.	Gaismas avota tips:	LED (gaismas diodes)	
1.2.	Gaismekļu izgatavošanas gads:	Ne agrāk, ka 01.01.2021.	
1.3.	Gaismekļa korpusa izpildījums:	1.3.1. Liets augstspiediena alumīnija sakausējums, 1.3.2. Pulverkrāsots, nelēks. 1.3.3. Gaismekļa optiskajai daļai jābūt aprīkotai ar rūdītu aizsargstiklu. 1.3.4. Gaismekļa atvēršana bez instrumentu palīdzības (tool less); 1.3.5. Gaismekli atverot, tas automātiski tiek atvienots no strāvas; 1.3.6. Gaismekļa korpusā iemontēta standartizēta tipa kontaktu ligzda ZHAGA (ZHAGA BOOK 18 standart connector) – lai nodrošinātu iespēju pievienot sensorus un gaismekļu kontrolierus. ZHAGA konektoram jābūt novietotam uz leju – pavērstam pret ceļu, gaismekļa korpusa lejas daļā.	
1.3.1.	Gaismekļa vadlīnijas dizains:	Funkcionālais ielu apgaismojums, taisnstūrveida	
1.4.	Gaismekļa aizsardzības klase (IP), ne mazāka kā:	IP66	
1.5.	Gaismekļa triecienizturības klase (IK), ne mazāka kā:	IK09	
1.6.	Gaismekļa saderība ar balsta vai konsoles diametru:	1.6.1. Uz sānu konsoles vai montāžai tieši uz balsta. 1.6.2. Gaismekļa korpusu regulējams attiecībā pret konsoli un balstu uz augšu un leju atbilstoši apgaismojuma aprēķinam. 1.6.3. Konsoles diametrs 40-60mm	
1.7.	Darba temperatūras diapazons	-40°C - +35°C	

Gan rūdīts stikls, gan polikarbonāts nodrošina diožu un lēcu aizsardzību no ārējās ietekmes (UV starojumu, vēja, putekļu un triecienu radītas)

Paredzams, ka būs sūdzība IUB

Izmēru izvirzīšana garantē sūdzību saņemšanu. Formu noteikšana ir pieļaujama, bet kā vadlīnijas bez konkrētiem ierobežojumiem

Racionāls un korekts formulējums, kādu iekļaut, nesašaurinot iespējas līdz konkrētam gaismekļa regulēšanas leņķim. Pretendenta brīva izvēle

Ieteikumi (2)

1.8.	Aizsardzība pret zibens triecieni, nodrošina atsevišķa pārsprieguma aizsardzības iekārta, atbilstoši standartam EN 61643-11:	Jā	
1.9.	Gaismekļa stiprināšanas veids	Ar nerūsējoša tērauda skrūvēm	
1.10.	Gaismekļa efektivitāte (lm/w):	Augstāka par 137 Lm/W	
1.11.	Gaismas krāsas izšķirtspēja (CRI), ne mazāka kā:	70	
1.12.	Gaismekļu balastu lietderības koeficients (katram tipam)	$\geq 0,92$	
1.13.	Krāsu tolerance (<u>initial MacAdam</u>), ne augstāks kā:	5	
1.14.	Barošanas darba sprieguma diapazons, <u>neminālais</u> :	200 + 240V	
1.15.	Elektroizolācijas drošības klase pēc EN-60598:	I (pirmā)	
1.15.	Izturība pret pārspriegumu, ne sliktāk kā:	1.15.1. Maksimālais spriegums N/L – 10kV	
		1.15.2. Maksimālais spriegums P/(N/L) - 10kV	
		1.15.3. $I_{max} \geq 10$ kA	
1.16.	Fotobioloģiskā drošības grupa, ne mazāka kā,	Riska grupa 1	

Elektrodrošības klases noteikšanai jāvadās pēc Iepirkumu Uzraudzības Biroja publicētajiem ieteikumiem (vai I (pirmā) vai II (otrā))
Paredzams, ka būs sūdzība IUB

Ieteikumi (3)

1.17.	Gaismekļu barošanas bloka papildus tehniskās prasības:	1.17.1.Programmējams barošanas bloks ar izejas strāvas programmēšanas funkciju; 1.17.2.Vadības protokols DALI 2; 1.17.3.Barošanas bloks ar standarta bez rīku ZHAGA BOOK 18 pieslēgumu un konektora izvadu uz gaismekļa korpusa apakšējās daļas; 1.17.4.D4i un ZHAGA konsorcijs sertifikāts; 1.17.5.ZHAGA konektoru ligzda ļauj nākotnē aprīkot gaismekli ar vadības sistēmu un sensoriem. 1.17.6.Pirms vadības sistēmas uzstādīšanas gaismeklim jānodrošina pašaptumšošanās režīmu attiecībā pret nusi. 1.17.7.Barošanas blokam jānodrošina decentralizēta astroloģiskā dimēšana ar ne mazāk kā 5 dažādiem apgaismojuma līmeņiem. 1.17.8.Jānodrošina iespēja ieprogramēt autonomu dimēšanas režīmu saskaņā ar pasūtītāja līguma izpildes laikā iesniegtiem dimēšanas grafikiem. Pasūtītājs plāno, ka decentralizētā astronomiskā dimēšana nodrošinās vēl papildus 30% energo ietaupījumu. 1.17.9.Pretendents par saviem līdzekļiem nodrošina programēšanu atbilstoši Pasūtītāja norādījumiem parametriem 1.17.10.Barošanas bloka izolācija	Tirgū atzīts un pārbaudīts savienojuma veids, kuru izmantot "viedā" apgaismojuma risinājuma ieviešanai Pārdomāts Pasūtītāja lēmums, vērsti uz energoefektivitāti, lai spētu ietaupīt elektroenerģiju arī līdz "viedā" risinājuma ieviešanai. Parasti efektīvāks un ātrāk atmaksājas
1.18.	Gaismas avota automātiska aizsardzība no pārkarsēšanas:	Ar gaismas avota patērējamās jaudas samazināšanos	Funkcija pasargājot ražotāju pasliktina Defektācijas iespējas Pasūtītājam! Defektēta gaismekļa noteikšana ir apgrūtināta

Ieteikumi (4)

1.19.	Gaismekļa kalpošanas laiks (L98 B10 C10 pie $T_a=25^{\circ}\text{C}$), ko apliecina ar TM21 vai ekvivalentu gaismekļa kalpošanas laika aprēķinu atskaiti, ne mazāk kā:	100 000h	
1.20.	Gaismas krāsas temperatūra	4000 K +/-5%	
1.21.	Gaismekļa garantijas laiks:	5(pieci) gadi	
2. CITAS PRASĪBAS:			
2.1.	Gaismekļu ražotāj rūpnīca ir sertificēta atbilstoši standartiem, ne mazāk kā kvalitātes vadības sistēma ISO9001 vai ekvivalents:		
2.2.	Akreditētas atbilstības novērtēšanas iestādes izsniegts ENEC sertifikāts vai ekvivalents, kas apliecina atbilstību attiecīgajiem šādiem standartiem: - EN 62031 - EN 62471 - EN 60598-1 + A11 - EN 60598-2-2 + A1		
2.3.	Akreditētas, ISO 17025, laboratorijas izdota korozijas testu atskaite atbilstoši EN ISO 9227, ne mazāk 1500 stundas		
2.4.	Akreditētas atbilstības novērtēšanas iestādes izsniegts ENEC PLUS sertifikāts vai ekvivalents, kas apliecina atbilstību attiecīgajiem šādiem standartiem: - IEC 62717 - IEC 62722-1 - IEC 62722-2-1		
2.5.	Akreditētas atbilstības novērtēšanas institūcijas izsniegts gaismekļa IP (aizsardzība pret apkārtējās vides iedarbību) klasi apstiprinošs testa protokols (katram gaismekļa tipam)		
2.6.	Akreditētas atbilstības novērtēšanas institūcijas izsniegts gaismekļa IK (triecienizturība) klasi apstiprinošs testa protokols (katram gaismekļa tipam)		
2.7.	Fotobioloģiskās drošības prasības izpildi apliecina akreditētas, ISO 17025, atbilstības novērtēšanas institūcijas izsniegta fotobioloģiskās drošības testēšanas atskaite (tests veikts saskaņā ar standartu IEC TR 62778 vai ekvivalentu). Testa atskaite jāsaņem tikai par gaismekli ar lielāko jaudu no konkrētā gaismekļa tipa.		

Ievērojami pārsniegta prasība virs ZPI noteiktā līmeņa (L98).
Kāda konkrēta produkta kvalifikācijas prasība.
Paredzams, ka būs sūdzība IUB

Ļoti specifiska, Latvijas un Baltijas tirgū netipiska prasība.
Kāda konkrēta pretendenta interesēs
Paredzams, ka būs sūdzība IUB

ENEC PLUS ir privātā preču kvalitātes zīme, kas sevī apvieno Eiropas Savienības noteiktos standartus. Pasūtītājam ir jādefinē ekvivalence. **Paredzams, ka būs sūdzība IUB.**

Ieteikumi (5)

2.8.	Akreditētas, ISO 17025, atbilstības novērtēšanas institūcijas izsniegts piedāvāto gaismekļu fotometrijas testa protokols (visām fotometrijas aprēķinos izmantotajām gaismekļu konfigurācijām), kas sagatavots saskaņā ar standartu EN 13032-4 vai ekvivalentu.	
2.9.	Akreditētas, ISO 17025, atbilstības novērtēšanas institūcijas izsniegts piedāvātā gaismekļa TM-21 (vai ekvivalents) testa protokols (visām piedāvātajām gaismekļu konfigurācijām)	Tehniskā specifikācija ļauj iesniegt gaismekļa modeli ar dažādām ierīcēm.
2.10.	Gaismekļa rezerves daļām jābūt pieejamām ne mazāk kā 10 gadus no iegādes brīža, ko apliecina ražotāja izsniegts apliecinājums	
2.11.	Jāiesniedz ZHAGA konsorcijs izsniegts gaismekļa ZHAGA Book18 sertifikāts, lai pārliecinātos, ka gaismeklis ir atbilstoši savietojams ar Zhaga D4i apgaismojuma vadības sistēmām.	

Sertifikātu un testa protokolu pieprasīšana ir Pasūtītāja tiesības un to ir nepieciešams izmantot, tomēr būtu jāizvērtē, cik un kādi sertifikāti ir racionāli, lai sasniegtu iepirkuma mērķi.

Paredzams, ka būs sūdzība IUB

ZHAGA savienojumi apgaismojuma tirgū tiek izmantoti jau daudzus gadus, tomēr tieši ZHAGA konsorcijs sertifikāta pieprasīšana Latvijā parādījās 2022.gadā. Svarīgi atzīmēt, ka risinājumi ar ZHAGA savienojumu, kas tika uzstādīti pirms 2022.gada joprojām ir saderīgi un pilda funkcijas arī bez sertifikāta. **Paredzams, ka būs sūdzība IUB**

Labās prakses piemērs

Tukuma novada pašvaldības atklātais konkurss «Ielu apgaismojuma gaismekļu piegāde un uzstādīšana Tukuma novadā», id.nr. TNP 2023/1

Izsludināts: 17/04/2023; pied.iesniegš.: 17/05/2023

<https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/99455>

- pieredze atbilstoša iepirkuma priekšmetam (pieredzes apjoms ~50% no plānotā iepirkuma apjoma)
- tehniskajās prasības nefigurē kritēriji par kuriem ir bijušas sūdzības IUB
- lielāka brīvība pretendentiem

Iepirkuma procesa jēga

Plānošana un instrumenti!!!

Mēn./kalned.ned.nr.	Maijs					Jūnijs					Jūlijs					Augusts					Septembris			
Procesa posms un plānotais termiņš	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39		
Piegādātāju apspriedes publicēšana ?																								
Informatīva paziņojuma publicēšana ?																								
Konkursa nolikuma sagatavošana un saskaņošana																								
Iepirkumu procedūras uzsākšana līdz piedāvājumu iesniegšanai iesniegšanai (30 d)																								
Piegādātāju sanāksme (<i>nolikumā noteikts datums - ne vēlāk kā 15.dienā no izsludināšanas</i>), jautājumi un atbildes, grozījumi																								
<i>Risks: iebildumi par prasībām IUB</i>																								
noteikumu pārbaude, un rezultāti/lēmums																								
<i>Risks: iebildumi par rezultātiem</i>																								
Līguma noslēgšana																								
Līguma izpilde																								

➤ Piegādātāju apspriede pirms iepirkuma – *jaunais instruments*

➤ Informatīvais paziņojums

➤ Piegādātāju sanāksme

➤ Eksperti komisijā

➤ Piegādātāju apspriede pirms iepirkuma – *jaunais instruments*

➤ Informatīvais paziņojums

➤ Piegādātāju sanāksme

➤ Eksperti komisijā

Kontaktinformācija: www.ilr.lv
© mg iur Ieva Lācenberga-Rocēna